

UNIVERSITY OF GOTHENBURG
SCHOOL OF BUSINESS, ECONOMICS AND LAW

Gini-koefficienten och stödet för högerradikala partier

En kvantitativ studie i hur sannolikheten för att rösta på högerradikala
partier påverkas av förändringar i Gini-koefficienten

Anna Fäldt och Victor Hansson

Abstract

This essay is a study on how changes in income inequality affects individuals' probability of voting for radical right-wing parties in European countries. To do this, we use the Gini-coefficient as the sole indicator of income inequality within a country. The essay contributes to former literature by including an interaction term in the regression model to analyse if changes in the Gini-coefficient affect individuals differently depending on their level of income or education. By combining control variables from cross-national panel data from Eurostat and individual data from interview-based surveys from European Social Survey we minimize the probability of *omitted variable bias* and by using a *fixed effects method*, we are able to adjust for country specific factors. Our final model emphasizes the variable *education level* and our results find that while both the Gini-coefficient and education level has a significant negative effect on the probability of voting for a radical right-wing party, the interaction term between the variables is both significant and positive. Our findings therefore imply that individuals with different level of education react differently to changes in the Gini-coefficient. Higher educated individuals will therefore respond to an increase in the Gini-coefficient by being more likely to vote for a radical right-wing party than their lower educated counterparts.

Bachelors' thesis (15hp)
Department of Economics
School of Business, Economics and Law
University of Gothenburg
Handledare: Pelle Ahlerup

Innehållsförteckning

1. Introduktion	3
2. Teori	4
2.1 Att rösta	4
2.2 Att rösta utifrån ekonomiska faktorer	5
2.2.1 Inkomst	5
2.2.2 Arbetsmarknad	6
2.2.3 Utbildning	6
2.2.4 Gini-koefficienten	7
3. Tidigare forskning – varför växer stödet för högerextrema partier i Europa?	7
3.1 Utbud	8
3.3 Efterfrågan	9
3.3.1 Arbetsmarknad	9
3.3.2 Utbildning	10
3.3.3 Välfärd	10
3.3.4 Socialt kapital	10
3.3.5 Inkomstklyftor	11
4. Data och dess avgränsningar	12
4.1 Beroende variabel: röst på högerextrema partier	12
4.2 Kontrollvariabler	13
4.2.1 Utbildningsnivå	14
4.2.2 Inkomst	14
4.2.3 Kön	15
4.2.4 Ålder	15
4.3 Mekanismer	15
4.3.1 Tillit	15
4.3.2 Religion	16
4.3.3 Inställning till demokrati	16
4.4 Land/års-specifika variabler	16
4.4.1 Gini-koefficienten	16
4.4.2 Arbetslöshet	17
4.4.3 Bruttonationalprodukt	17
4.4.4 Immigration	17
4.5 Interaktionsvariabler	18
4.5.1 ”Inkomst x Gini”	18
4.5.2 ”Utbildning x Gini”	18
4.6 Tabell 1 - Summering av variabler	18
5. Metod	19
5.1 Ordinary least squares	21
5.2 Modeller	22
5.2.1 Modell 1	22
5.2.2 Modell 1:A	22
5.2.3 Modell 2	23
5.2.4 Modell 2:A	23
5.2.5 Modell 3	24
5.2.6 Modell 4	24
5.2.7 Modell 5	25
6. Resultat	25
6.1 Tabell 2	25
6.2 Tabell 3	26
7. Diskussion	29
8. Slutsats	32
9. Referenser	34

1. Introduktion

Valresultat från de senaste 30 åren visar att stödet för högerradikala partier växer i flertalet europeiska länder (Mudde, 2013). Resultat från tidigare forskning tyder på en högerradikal trend som sedan sin uppkomst på 1980-talet fått ett allt starkare fäste i Europeiska unionen och övriga Europa under de senaste 10 åren (Rydgren, 2008). I Europeiska unionen och dess medlemsländers parlament har högerradikala representanter och partier i många fall fått betydande beslutsfattande makt (Lubbers et al., 2002). I Norden är Sannfinländarna och danska Dansk Folkparti näst största parti i vardera land men även Sverigedemokraterna och det norska Fremskrittspartiet har i de senaste nationella valen fått mer än 15 % av rösterna. Valresultaten i Norden och i flertalet länder i övriga Europa visar att det finns en växande efterfrågan på en politik som representerar högerradikala åsikter. I vår uppsats har vi tittat närmare på de efterfrågefaktorer som påverkar vad som kan beskrivas som ett politiskt marknadsutfall. Vi har valt att undersöka hur röstningsmönster påverkas av förändringar i inkomstskillnader genom att tillämpa Gini-koefficienten. Vi undersöker om förändringar i Gini-koefficienten leder till en ökad sannolikhet för att individer röstar på högerradikala partier och framförallt hur ökade inkomstskillnader påverkar väljarbeteende olika beroende på individers inkomst- och utbildningsnivå.

Tidigare forskning som har undersökt sambandet mellan inkomstskillnader och stödet för högerradikala partier har funnit att individer i lägre inkomstpercentiler röstar på högerradikala partier i större utsträckning när inkomstskillnader ökar (Han, 2016). Orsaken till det är att när inkomstklyftor ökar så minskar andra faktorer så som tillit och tolerans mot andra ekonomiska grupper. Det beror på att när inkomstskillnader ökar så försvarar individer sina ekonomiska intressen genom att förändra eller inte förändra sitt väljarbeteende. Vad forskare funnit är att för individer i lägre inkomstpercentiler bidrar den minskade sociala tilliten till att individer blir intoleranta mot andra grupper i lägre inkomstpercentiler så som immigranter eftersom de till stor del konkurrerar om samma lågbetalda jobb och välfärdstjänster (Uslaner & Brown, 2005). Andra faktorer så som en preferens för en viss typ av ekonomisk politik eller minskad försörjningsbörd påverkar socioekonomiskt starka grupper att rösta på högerradikala partier (Swank & Betz, 2003).

I vår uppsats vill vi tillföra ytterligare en dimension utöver inkomstnivå. Vi tror att analysera sannolikheten för att rösta på högerradikala partier utifrån *utbildningsnivå* snarare än inkomstnivå kan säga något ytterligare om ett eventuellt samband. Det beror på att utbildningsnivå är en tydligare markör för rörelse och möjligheter på arbetsmarknaden än inkomstnivå. Utbildningsnivå är ett hårdare test för vad som får individer att rösta på högerradikala partier eftersom individer med hög utbildning inte borde ha samma incitament att rösta på högerradikala partier utifrån arbetsmarknad- och yrkesfaktorer (Mayda, 2005).

Inledningsvis presenterar vi teorier om hur individer röstar och hur olika ekonomiska faktorer påverkar väljarbeteende. Teoridelen följs av tidigare forskning och empiriska exempel på hur ekonomiska faktorer så som inkomstskillnader påverkar stödet för högerradikala partier. I avsnittet efter introducerar vi vår data och dess avgränsningar. Dataavsnittets avslutas med en summering av variablerna där vi inkluderat en tabell över hur variablerna är kodade. Därefter presenterar vi metoden mer ingående och hur vi genom att kombinera kontrollvariabler på individnivå samt landspecifika variabler för att minimera *omitted variable bias* i kombination med *fixed effects* kan få tillförlitliga koefficienter. Vi har utformat en grundmodell där vi tillämpar inkomstnivå som vi sedan utvecklar genom att i stället tillämpa utbildningsnivå som en proxy samt utveckling av inkomstnivå. Modellerna presenteras en efter en i form av regressioner. Därefter redovisas våra resultat i textform tillsammans med regressionstabellerna. Resultatet följs av en diskussion och analys av resultatet samt en slutsatsdel där vi även framför några punkter med kritik och egna tankar.

2. Teori

2.1 Att rösta

Demokrati bygger på att individer röstar på representanter i demokratiska val. Genom att rösta utkräver individer ansvar från sina beslutsfattare. Ansvarsutkrävandet i form av en röst skapar vad som kan beskrivas som en konkurrenssituation där drivkraften till förbättring sker genom att individer röstar bort vad de anser vara dåligt och röstar för det som de anser vara bra. En röst på ett parti eller en kandidat är på så sätt både en utvärdering av tidigare prestation men även ett framåtblickande genom att individer väljer det som förväntas maximera deras nytta i framtiden. Teorin om ansvarsutkrävande antar att individer röstar på det som de upplever kommer leda till ett samhälle eller ett tillstånd som de föredrar (Mansbridge, 2003).

Downs förklarar utifrån ekonomisk teori hur väljarbeteende beskrivas som en preferens för en tjänst, i detta fall en preferens för en viss politik, som är nyttomaximerande för individerna. Det individen gör, genom att rösta i val, är på så vis att välja en representant för kommande mandatperiod som bäst kan representera vad individen anser vara nyttomaximerande (Downs, 1957).

2.2 Att rösta utifrån ekonomiska faktorer

Utifrån Downs (1957) och Mansbridges (2003) teorier kommer olika individer att rösta olika och det beror på att de har olika politiska preferenser. Individens preferenser för en viss politik påverkas av faktorer så som deras bakgrund och deras livsförhållanden och empiriska exempel visar mönster i hur individer från liknande bakgrund och livsförhållanden väljer att rösta. En betydande faktor som påverkar både bakgrund och livsförhållande är privatekonomi (Shayo, 2009). Lewis-Beck och Paldam (2000) har i den amerikanska kontexten funnit att individens väljarbeteende huvudsakligen drivs av preferenser för en viss ekonomisk politik. Det får stöd även i äldre forskning som undersökt faktorer som påverkar väljarbeteende (Kinder & Kiewit, 1979).

2.2.1 Inkomst

Väljarbeteende påverkas av privatekonomin och privatekonomin påverkas till stor del av individens inkomst. Inkomst kan vara lön, avkastning på kapital, ekonomiskt bistånd eller näringsverksamhet (Skatteverket, 2019). När inkomst förändras kan det bero på olika faktorer. Det kan vara en effekt av att individer förlorar sitt arbete och därmed förlorar sin lön eller en lönehöjning, att avkastning på kapital ökar eller minskar eller att näringsverksamheten ger mer eller mindre avkastning. Inkomstens kan även förändras baserat på policyförändringar som syftar på att minska eller förändra kriterierna för ekonomiskt bistånd. Inkomst kan även förändras genom att skattesatsen på inkomst förändras (Statistiska centralbyrån, 2019).

Utifrån konsumtionsteorin (Frank & Cartwright, 2013) så är det inkomstens storlek som avgör storleken på konsumtionen och sparandet. Det är genom konsumtion individer kan få mer nytta och konsumtionen beror på inkomsten. När inkomst förändras genom får det olika effekt på beteende för olika grupper, baserat på olikheter i ekonomiska förutsättningar. Det kan till exempel vara storlek på tidigare inkomst, storlek på förändring i inkomst i förhållande till utgifter och så vidare.

Teoretiskt sätt kommer en osäkerhet gällande framtida inkomst via lön inte att påverka en individ med mycket besparingar i jämförelse med en person med inga besparingar. Förändringar i inkomst får olika konsekvenser för personer med olika inkomst vilket även kan ses i ljuset av förändringar i väljarbeteende och faktorer som påverkar privatekonomin är sammankopplat med att individer röstar på högerradikala partier (Shayo, 2009).

2.2.2 Arbetsmarknad

Varför privatekonomiska faktorer påverkar stödet för högerradikala partier kan ses i ljuset av arbetsmarknadsfaktorer så som konkurrens och rörelse på arbetsmarknaden. Teorier kring varför behandlas av Han (2016) som menar att konkurrens om jobb är något som påverkar stödet för högerradikala partier och framförallt för de personer som konkurrerar om de jobb som är tillgängliga för immigranter. Han menar att högerradikala partier som förespråkar begränsad immigration kommer få stöd från grupper som gynnas av mindre konkurrens på arbetsmarknaden. Individer som har lite socialt kapital, det vill säga sämre möjlighet till nyanställning genom faktorer så som sämre socialt kontaktnät, blir även de gynnade av mindre konkurrens på arbetsmarknaden då chansen till nyanställning ökar om färre individer konkurrerar om samma mängd jobb.

2.2.3 Utbildning

Utbildning är en betydande faktor som påverkar individer. Teorier kring humankapital och utbildning hävdar att åtminstone en grundläggande utbildning är en av de viktigaste investeringarna i humankapital. Framstående ekonomer så som Becker (2009) menar att tillgången till eller frånvaron av grundläggande utbildning som grundskolan är avgörande för individer och länder.

Utöver att utbildning bidrar till positiva egenskaper för individer så som produktivitet, kunskap, erfarenhet och analytisk förmåga så bidrar det även till en fördelaktig ställning på arbetsmarknaden. Det bygger på teorier om uppdelningar på arbetsmarknaden som menar att utbildning bidrar till segmentering på arbetsmarknaden. Det beror på att det finns de jobb som inte kräver någon utbildning och så finns det jobb som kräver utbildning som inte går att lära sig enbart utifrån arbetslivserfarenhet. För individer med utbildning innebär det att de konkurrerar om både jobb som kräver utbildning men även de jobb som inte kräver någon utbildning.

Det innebär för en individ med utbildning att de har fler arbetsmöjligheter och är mer konkurrenskraftiga på arbetsmarknaden än de utan utbildning. Individer med ingen eller låg utbildning kommer att behöva konkurrera om jobb som kräver lite eller låg utbildning medan individer med utbildning har en större pool av jobb att välja från. Vad utbildning innebär för individers väljarbeteende kan därmed ses utifrån möjligheter och rörlighet på arbetsmarknaden (Becker, 2009).

2.2.4 Gini-koefficienten

Hur Gini-koefficienten påverkar väljarbeteende grundas i en tanke om både ekonomiskt och socialt tänkande. En hög Gini-koefficient skapar både ekonomiska och sociala klyftor mellan grupper i samhället. Ekonomiskt sett innebär en hög Gini-koefficient en större skillnad mellan människors personliga ekonomiska situationer – något som visar sig när de röstar. Individer som ämnar förbättra sin ekonomiska situation kan tänkas rösta antingen för en höjd eller sänkt Gini-koefficient beroende på vad de personligen tjänar mest på. Teoretiskt innebär det att väljare kommer att rösta för en politik som ger de högre inkomst via omfördelning fram till de inte längre tjänar ekonomiskt på en omfördelningspolitik om väljare enbart röstar utifrån inkomstfaktorer. Socialt sett innebär en högre Gini-koefficient tydligare sociala grupperingar där människor känner sig mer olika varandra. Det gäller inte bara deras ekonomiska situation utan även uppfattade moraliska värderingar (Uslaner, 2002).

3. Tidigare forskning – varför växer stödet för högerradikala partier i Europa?

Stödet för högerradikala partier ökar i Europa (Rydgren, 2008). Tidigare forskning som undersökt de efterfrågefaktorer som påverkar vad man kan beskriva som ett politiskt marknadsutfall har undersökt hur politiska, sociologiska och ekonomiska faktorer bidrar till framgångar för högerradikala partier. Den tidigare forskningen har funnit att väljarbeteende påverkas av politiska, sociologiska och framförallt ekonomiska förutsättningar. Till exempel påverkas väljarbeteende av grupptillhörighet så som klass och etnicitet men även politiska faktorer så som styrelseskick och historia av demokrati (Golder, 2016; Han, 2016).

Den empiri som är central för vår uppsats är den forskning som fokuserar på de ekonomiska förutsättningar som påverkar väljarbeteende. Den tidigare forskningen fokuserar på både makroekonomiska faktorer som inflation och globalisering och mikroekonomiska faktorer så som inkomst och utbildning. Vi har valt att presentera den tidigare litteraturen genom att dela upp det i ett avsnitt gällande utbud som följs av ett avsnitt gällande efterfrågan. I utbudsavsnittet redogörs tidigare forskning som har fokuserat på att behandla ämnen så som vad högerradikala partier är, likheter mellan de högerradikala partierna i Europa samt vilken politik de erbjuder. I avsnittet efterfrågan lyfts de efterfrågefaktorer som är centrala upp och den empiri tidigare forskning funnit leder till efterfrågan på högerradikal politik.

3.1 Utbud

Precis som andra partier kan högerradikala partier analyseras utifrån politiska skalor. Ett sätt att analysera högerradikala partier på är att tillämpa höger-vänsterskalan vars ända indelningsdimension är ekonomisk politik (Jahn, 2011). En annan typ av skala är GAL/TAN-skalan som är en politisk indelningsdimension som används för att illustrera partiers värderingar gällande ytterligare frågor. Forskare som har analyserat högerradikala partier har konstaterat att de har tre gemensamma nämnare, nativism, auktoritarianism och populism (Mudde, 2007). Det som är mest centralt är nativism som innebär en motsättning till immigration vilket får sitt uttryck i att majoriteten av högerradikala partier i Europa förespråkar en immigrationsrestriktiv politik.

Förutom likheter finns det även andra kontextuella landfaktorer som skiljer de högerradikala partierna åt beroende på land (Bakker et al. 2012). Skillnaderna mellan de olika partierna kan vara allt från sakpolitiska, landsbundna eller ekonomiska. Oberoende av land, tidigare historia av demokratiskt system eller ekonomi är inställningen till asyl och migrationspolitiken den främsta gemensamma faktorn för partierna som benämns som högerradikala (Rydgren, 2008). De högerradikala partierna förespråkar en asyl och migrationspolitisk som eftersträvar att minimera eller helt stoppa invandring i landet. Georgiadou et al. (2018) har analyserat gemensamma nämnare för Europas högerradikala partier och främst inramningen av migrationsfrågan. Den mest centrala är inramningen av immigration är *kostnad för immigration*. Ytterligare har studien analyserat de högerradikala partiernas valmanifest och andra medierna som används för att förmedla partiernas politik.

Immigranter framställs som ett hot mot nationalstatens gemensamma identitet och att immigranter är en orsak till ökad kriminalitet och social utsatthet. Studien refererar till *gruppidentitet* och menar att partiernas diskussion ofta är centrerat kring en högre upplevd försörjningsbörda för den befintliga populationen när immigrationen ökar.

3.3 Efterfrågan

Gemensamt för högerradikala partier är att de möter en, sett till tidigare trend, växande efterfrågan på högerradikal politik (Rydgren, 2008). När partigrupper växer beror på det på att individer har fått förändrade preferenser för en viss typ av politik och i detta fall växer stödet för högerradikala partier. Forskare har undersökt hur efterfrågan, främst på en migrationsrestriktiv politik, växer beroende på faktorer så som inkomst, immigration, arbetsmarknad, utbildning, inkomst, socialt kapital och globalisering.

3.3.1 Arbetsmarknad

Tidigare forskning har bland annat undersökt hur individers preferenser för högerradikala partier påverkas av arbetsmarknadsfaktorer. Scheve och Slaughter (2001) finner i sin forskning att individer röstar på högerradikala partier när de upplever konkurrens på arbetsmarknaden. De finner att individer i vissa typer av yrkesgrupper röstar mer på högerradikala partier. Det beror på att dessa grupper tävlar om de jobb som finns tillgängliga för immigranter.

En ytterligare dimension tillförs av Swank och Betz (2003) forskning som undersöker hur faktorer som är sammankopplade med globalisering påverkar framgången för högerradikala partier. De finner att i de länder som bättre anpassat sig till en ökad globalisering där jobb förflyttas från det egna landet till ett produktionsland så röstar individer mer sällan på högerradikala partier. Det beror på att globaliseringen bidrar till att det skapas osäkerheter kring anställning och nyanställning för de yrkesgrupper som påverkas av globaliseringen när arbetsmarknaden förändras.

3.3.2 Utbildning

Mayda (2005) finner ett positivt samband mellan individers utbildning och erfarenhetsgrad och att vara positivt inställd till ökad immigration. Det beror på att ökad konkurrens om de jobb som är tillgängliga för grupper utan utbildning driver förändrade politiska preferenser till en politik som ska minska konkurrensen om jobb som inte kräver utbildning genom att minska antalet potentiella arbetsökande utan utbildning. I detta fall konkurrerar immigranter om jobben med de utan utbildning, annan erfarenhet eller socialt kapital.

3.3.3 Välfärd

Swank och Betz (2003) visar i sin forskning att individer påverkas av interaktionseffekter av välfärdsstrukturen i länder. De finner i sin studie att faktorer som ökad immigration endast leder till ökat stöd för högerradikala partier i länder med mindre utvecklad välfärdssektor. Länder med en förhållandevis generösare och mer omfattande välfärd bromsade effekterna av ökad globalisering på antalet röster på högerradikala partier. Artikeln belyser att tillgänglighet till ett ekonomiskt skyddsnät eller upplevd ekonomisk trygghet påverkar individer. De finner att socioekonomiskt utsatta grupper inte röstar på högerradikala partier i större utsträckning om förluster i inkomst i och med arbetslöshet kan ersättas med inkomst via ett generöst ekonomiskt skyddsnät.

3.3.4 Socialt kapital

Putnam (2000) beskriver ett minskande socialt kapital som en bakomliggande faktor till den ökade efterfrågan på högerradikala partier. Det sociala kapitalet menar han minskat i och med ett mer isolerat samhälle där människor är mindre engagerade i sociala grupperingar. Putnams teori om ett samhälle där mänskliga relationer tar en allt mindre plats i vardagen ligger som grund för flera nutida förklaringsmodeller. Coffé et al. (2007) finner stöd för att människor som i större grad är avgränsade från samhället oftare sympatiserar med högerradikala partier och menar att en avsaknad av tillit till människor kan leda till en ökad främlingsfientlighet. Detta fenomen förklarar Han (2016) med avsaknaden av en gemensam gruppidentitet när olika grupper inom samhället inte interagerar med varandra. Gruppidentiteten påverkas direkt av upplevda olikheter mellan människor så som ekonomisk ojämlikhet eller kulturella skillnader.

Uslaner (2002) finner stöd för detta i sin forskning och visar att upplevda ojämlikheter har stor effekt där ekonomisk ojämlikhet kan få både rika och fattiga att anse sig tillhöra två olika grupper med skilda moraliska värderingar. Desto större den upplevda skillnaden mellan grupper desto mindre generell tillit mellan dem. Det fenomenet kan appliceras på upplevda skillnader mellan etniska grupper och påvisas av Rydgren och Ruth (2013) genom en så kallad "halo effect". De finner stöd för att svenskar som bor i områden som angränsar invandrartäta orter är mer benägna att rösta högerradikalt än svenskar som bor i de invandrartäta områdena. Anledningarna till detta anser de vara flertalet men hänvisar till en gruppidentitet som stärks när svenskar interagerar med invandrare i större utsträckning och därmed utvecklar en starkare gemensam identitet.

En identitetsfaktor är religion och deras resultat får delvis medhåll av Immerzeel, Jaspers & Lubbers (2013), som menar att religiösa människor i stor utsträckning är mindre troliga att rösta på ett högerradikalt parti då de istället tenderar rösta på ett parti med en religiös grund. De inkluderar däremot ett argument för att religiösa människor har en högre tendens att rösta på ett högerradikalt parti när de känner att immigrationen är ett hot mot den rådande religionen när immigranterna är huvudsakligen av en annan religion.

3.3.5 Inkomstklyftor

Han (2016) undersöker hur inkomstskillnader påverkar stödet för högerradikala partier. Han finner att individer i lägre inkomstpercentiler röstar på högerradikala partier i större utsträckning när inkomstskillnader ökar. Det beror på att väljare röstar på partier som representerar deras ekonomiska intressen och att individer i grupper med sämre socioekonomiska förhållanden drivs mer av att rösta för en migrationsrestriktiv politik snarare än en omfördelningspolitik. Anledningen till detta är att även om det finns en effekt av klass, som får fattigare väljare att rösta mer vänster när inkomstklyftor ökar, så finns det en större effekt av att som ekonomiskt utsatt grupp inte vilja konkurrera med en annan ekonomiskt utsatt grupp, immigranter. Det beror på att när inkomstklyftor ökar så minskar socialt kapital och en minskning av social tillit vilket leder till att när inkomstklyftor ökar så ökar stödet för högerradikala partier i grupper med låg inkomst. Han menar även att när inkomstklyftor ökar så minskar valdeltagandet generellt bland grupper i de lägsta inkomstnivåerna. Samtidigt minskar stödet för högerradikala partier bland rika personer när inkomstklyftor ökar.

4. Data och dess avgränsningar

I avsnittet data och dess avgränsningar sammanfattar vi inledningsvis kortfattat de olika databaserna vi tillämpat. Därefter har vi valt att redovisa de olika variablerna under egna rubriker. Under varje rubrik redovisas den data som använts, var den är hämtad från och hur den operationaliseras. Inledningsvis beskrivs hur definitionen för högerradikala partier fastställts för att redogöra för vår beroende variabel. Därefter beskrivs de inkluderade kontrollvariablerna som använts och avslutningsvis redovisas de interaktionstermer som är av huvudsakligt intresse för vår regression.

Vi har hämtat data från två olika databaser. Vi har tillämpat individdata från European Value Survey (ESS) som är individdata från intervjubaserade undersökningar gjorda i åtta olika omgångar mellan åren 2004–2017. Studieobjekten i ESS-data är individer över 15 som via en randomiseringsprocess blivit utvalda att delta i undersökningen. Då inget systematiskt urval har gjorts av respondenter uppfyller data från ESS OLS-antagande 2 angående *random sampling*. Antal respondenter från varje land och år ämnas vara över 1,500 stycken för länder med över 2 miljoner invånare och över 800 stycken för övriga länder (European Social Survey, 2019). Eftersom respondenterna intervjuas vid ett tillfälle och det är nya respondenter varje omgång är data så kallad *cross-sectional* data. Vi har kompletterat data från ESS med paneldata över landspecifika ekonomiska faktorer från Eurostat. Eurostat är en statistisk databas som redovisar data från Europeiska unionen och dess medlemsstater (Eurostat, 2019).

4.1 Beroende variabel: röst på högerradikala partier

Definitionen av högerradikala partier hämtar vi från Chapel Hill Expert Survey (Bakker et al., 2015). Det är en undersökning som genomförs med målet att kategorisera europeiska partier, deras ideologier och ståndpunkter i sakfrågor (Polk et al., 2017). Den data som samlas in till undersökningen består av frågor till politiska experter inom de länder som är inkluderade. Resultaten är väl citerade och används i stor utsträckning i politisk forskning. Då ett stort antal experter är med i undersökningen höjs dess reliabilitet, något som är svårt att uppnå då politiska ståndpunkter kan vara svårdefinierade. En låg spridningsgrad mellan olika experts utlåtande höjer dess validitet (Hooghe et al., 2010) och därmed används dess kategorisering av högerradikala partier i den här analysen.

Definitionen som används av Polk et al. (2017) är hämtad från Hix och Lord (1997). De beskriver tre huvudtyper av högerradikala partier som tillsammans räknas som högerradikala partier även om skillnader mellan dem finns. Den tydligaste partiformen är neo-fascistiska grupper som öppet stöttar tidigare nazistiska och fascistiska regimer. Den andra gruppen utgörs av nationalistiska och xenofobiska grupper som antingen har ett ursprung i monarkistiska traditioner eller uppkommit till följd av protester mot immigration. Partier som tillhör den andra gruppen förnekar till skillnad från första gruppen kopplingar till fascism och nazism. Den tredje partiformen innefattar nationalistiska partier med starka motsättningar till välfärdsstaten och dess höga beskattning och är en partiform som uppkommit mer nyligen än de andra två.

Utöver kategorin högerradikala partier kategoriserar Chapel Hill Expert Survey (CHES) även andra partier inom totalt 11 partityper. Vi behandlar det genom att göra en dummyvariabel som antar värdet 1 om partiet i fråga definieras som ett högerradikalt parti och 0 om det tillhör någon av de andra definitionerna. Dummyvariabeln är analysens beroende variabel och inkluderas därmed i alla regressionsmodeller. Då CHES inte har kategoriserat alla länder i Europa har avgränsningar skett för att kunna använda samma definitioner över högerradikala partier. Det innebär att länder utesluts och totala antalet länder uppgår till 26 stycken.

CHES definition av högerradikala partier har sedan applicerats på den individdata från Euro Social Survey där individer uppger vilket parti de röstat på i det senaste nationella valet. Varje individ får ett variabelvärde som är 1 eller 0 som indikerar att de röstat på ett högerradikalt parti eller inte, det är således en dummyvariabel. Fördelen med att tillämpa data där individer får uppge vad de röstat på snarare än vad de tänkt rösta på i framtida val är att det kan tänkas vara skillnad på faktiskt väljarbeteende och framtida väljarbeteende där tidigare väljarbeteende inte kan komma att påverkas till skillnad från ett eventuellt framtida väljarbeteende.

4.2 Kontrollvariabler

Data som berör individers personliga förutsättningar hämtas från deras svar i ESS. Svartalternativens skalor är inte enhetliga utan varierar mellan olika frågor men är generellt uppbyggda med en skala 0 - 10 där 10 är ett starkt medhåll.

4.2.1 Utbildningsnivå

Människors olika utbildningsnivåer beskrivs ofta som en viktig faktor till hur de ser på immigration. I ett typscenario där immigranterna innehar en lägre generell utbildningsnivå än de redan boende i värdlandet innebär en ökad invandring också en ökad tillgång av lågutbildad arbetskraft. Den ökade tillgången innebär en direkt ökad konkurrens om arbeten som även kan leda till sänkta löner. I ett sådant scenario blir den ursprungliga lågutbildade arbetsgruppen de tydliga ekonomiska förlorarna vid en ökad immigration (Hainmueller & Hiscox, 2007). För att operationalisera utbildningsnivå används svaren från ESS där människor har kategoriserat sin högsta utbildningsnivå utefter fem nivåer. Nivåerna följer ISCED-klassificeringen av UNESCO där det lägsta svarsalternativet innebär ISCED 0 - 1 vilket motsvarar låg- och mellanstadienivå och lägre. Den femte och högsta nivån motsvarar ISCED 5–6 vilket innebär att den svarande har avslutat antingen en kandidat- eller masterutbildning (UNESCO, 2012).

4.2.2 Inkomst

Låginkomsttagare berörs på liknande sätt som lågutbildade då de två kategorierna ofta överlappar. Coffé et al. (2007) menar dock att gruppen låginkomsttagare är mer troliga att rösta vänster på den politiska skalan snarare än höger. Det förklaras med att gruppen av egenintresse röstar på partier som förespråkar en jämnare inkomstfördelning vilket direkt gynnar låginkomsttagare. För att analysera gruppen låginkomsttagare används data från ESS där respondenterna ombetts kategorisera sitt hushålls totala inkomst efter vilken decil de tror sig tillhöra i sitt eget land. Genom att använda den data och inte deras faktiska inkomst blir det lättare att analysera deras ekonomiska situation gentemot deras eget lands ekonomiska situation och inte gentemot alla länder som ingår i analysen. Svartalternativen är uppdelat i 10 nivåer uppdelat efter vilken decil individen tillhör där 10 är de 10% av invånarna som tjänar mest i landet.

De tidigare undersökningarna av ESS använde en annan frågeställning gällande de svarandes inkomst. Där de senare undersökningarna ber svaranden själva dela in sig i deciler där de jämför sig själva med deras enskilda länder frågade de tidigare undersökningarna vilken inkomst de hade per år i euro utifrån 10 olika grupper.

Skillnaden blir stor eftersom de tidigare undersökningarnas 10 olika grupper endast går att jämföra mot alla inkluderade länder i undersökningen istället för de enskilda ländernas ekonomiska situation. Till följd av detta används utbildningsnivå som en proxy i en andra regressionsmodell för att utforska sambandet med fler observationer över en längre tid.

4.2.3 Kön

En stor faktor bakom viljan att rösta på ett högerradikalt parti är könstillhörighet, där män är mer troliga än kvinnor att identifiera sig med högerradikala partier. Olika teorier om varför existerar och Givens (2004) menar att den antifeministiska komponenten i många högerradikala partier är en bidragande faktor. Högerradikala partier som romantiserar en svunnen tid är mer troliga intressera män än kvinnor då kvinnors rättigheter ofta värderas under önskan att bevara kärnfamiljen. En annan förklaring är att kvinnor är mer sällsynta i den lågutbildade arbetsgrupp som i större utsträckning sympatiserar med högerradikala partier. För att kontrollera för detta inkluderas i den här analysen en dummyvariabel som tar värdet 1 om individen är man och 0 om den är kvinna.

4.2.4 Ålder

Ålder har i tidigare forskning varit en faktor som positivt korrelerat med ett högerradikalt väljarbeteende och framförallt har unga män historiskt sett varit mer sannolika att rösta på högerradikala partier (Rydgren, 2008). Ålder inkluderas därmed som en variabel för att undersöka huruvida det kan påverka ett eventuellt samband. I data från ESS mäts ålder i en fråga om respondentens ålder vid intervjutillfället. Då ESS inkluderar data av respondenter mellan 15-18 har vi i vårt dataset uteslutit respondenter som är under 18 år då de generellt saknar rösträtt.

4.3 Mekanismer

4.3.1 Tillit

Social tillit mellan människor förväntas ha en effekt på huruvida folk röstar på högerradikala partier eller inte. Den generella tilliten mellan människor är en komponent i begreppet socialt kapital. Saknas en gemensam gruppidentitet värderas demokrati lägre och tolerans mot minoriteter och andra grupperingar minskar (Putnam, 1993; Han, 2016). I den här analysen inkluderas tillit i formen av generell tillit mellan människor.

Data kommer från ESS där individer ombeds uppskatta hur mycket det går att lita på människor i samhället. Skalan går från 0 – 10 där 10 motsvarar att respondenten upplever att den kan lita på de flesta och 0 innebär att respondenten upplever att den aldrig kan vara för försiktig.

4.3.2 Religion

Huruvida religion har en positiv eller negativ påverkan på huruvida människor röstar på högerradikala partier är som tidigare nämnt inte fastställt (Immerzeel et al., 2013; Lubbers et al., 2002). Oavsett om det är ett positivt eller negativt samband inkluderas religion som en kontroll då forskare menar att det finns en effekt. Religion inkluderas som en kontrollvariabel genom ESS-frågan "Oavsett om du tillhör en specifik religion eller inte, hur religiös är du?" där respondenten placerar sig på en 0 - 10 skala.

4.3.3 Inställning till demokrati

Inställningen till demokrati tas med för att det är en faktor som påverkar väljare i valet av politiska beslutsfattare. Golder (2016) menar i sin kartläggning av radikalhögern i Europa att den högerradikala rörelsen delvis har haft framgång som opposition till bland annat demokrati. I Europa får det uttryck som en motpunkt till liberal demokrati och i vissa fall även Europeiska unionen. Vissa individer kommer att rösta på högerradikala partier i större grad om de inte föredrar demokrati som styrelseskick, i de fall då det högerradikala partiet förespråkar ett mer auktoritärt system. I ESS-frågan placerar sig individer på en skala 0–10 där 10 innebär att de är mycket nöjda med sitt lands demokratiska styre.

4.4 Land/års-specifika variabler

4.4.1 Gini-koefficienten

Skillnader i inkomstnivå mäts med hjälp av Gini-koefficienten. Koefficienten antar ett värde mellan 0–1 där 0 innebär att all inkomst är fördelat jämt över alla hushåll medan den antar värdet 1 om all inkomst är fördelad så att ett hushåll får all inkomst. Data över Gini-koefficienten hämtas från Eurostat som ger den ett värde mellan 1–100 istället för 0–1. Under år där data saknas interpoleras värden vilket innebär att ett genomsnitt antas genom att addera och sedan dividera värdena från året innan och efter.

4.4.2 Arbetslöshet

Arbetslöshet är ytterligare en variabel tagen från Eurostat. Arbetslöshet antas utifrån ekonomisk teori gällande konkurrens på arbetsmarknaden korrelera positivt med att rösta på högerradikala partier eftersom en begränsning av immigranter innebär mindre konkurrens om samma mängd jobb inom ett land (Scheve & Slaughter, 2001). Arbetslöshet uppmäts i data från Eurostat som alla personer mellan åldrarna 15 till 74, med undantag för Estland, Italien och England som mäter från 16, som inte har en anställning under en referensvecka, har aktivt sökt jobb inom de fyra senaste veckorna och fick anställning inom 2 veckor efter referensveckan.

4.4.3 Bruttonationalprodukt

Ett lands bruttonationalprodukt är ett mått på hur mycket inkomst ett land har (Statistiska Centralbyrån, 2019). När bruttonationalprodukt används som mått på ett lands välstånd används vanligtvis bruttonationalprodukten per capita, det vill säga BNP dividerat med antal invånare i ett land. BNP per capita är inte ett mått på inkomstfördelning. Det är därmed oklart hur bruttonationalprodukten korrelerar med om väljare röstar på radikalhögerpartier eller inte men det kan antas att ju högre bruttonationalprodukten är, desto mer resurser finns det. I Eurostat uppmäts bruttonationalprodukten som värdet av de varor och tjänster som produceras i ett land för användning av konsumtion, export och investeringar. I vår analys logaritmeras BNP per capita även för att ge en mer linjär effekt.

4.4.4 Immigration

Graden av immigration förväntas ha en positiv effekt på att rösta på högerradikala partier. Det förväntas bero på både arbetsmarknadsfaktorer och faktorer som syftar på försörjningsbörda för olika samhällsgrupper. Det beror på att många högerradikala partier förespråkar en migrationsrestriktiv politik (Golder, 2016) som syftar på att helt eller delvis stoppa inflödet av immigranter. Inflödet av personer innebär att fler personer konkurrerar om samma mängd jobb och då inflödet av personer som inte nödvändigtvis är assimilerade med ett nytt samhälle innebär det, främst på kort sikt, att det blir en ökad försörjningsbörda för tidigare sysselsatt befolkning. Variabeln immigration tillämpas genom att immigrationsnivå uppmäts som antal immigranter per 1000 av tidigare befolkning. Det beror på att immigration i relativa termer ger mer information än i absoluta termer där en absolut förändring blir svår att jämföra i fallet Europiska unionen då länders storlek samt befolkningsmängd har en stor variation. Immigrationsvariabeln från Eurostat mäts som immigranter per 1000 capita.

4.5 Interaktionsvariabler

Vi har utformat två stycken interaktionsvariabler. En interaktionsterm används i en regression för att utreda huruvida två oberoende variabler interagerar med varandra. Vi vill undersöka om inkomst- samt utbildningsnivå interagerar med Gini-koefficienten och vi inkluderar därmed en interaktionsterm mellan de två oberoende variablerna. Sambandet vi vill undersöka är huruvida individer med olika inkomst- och utbildningsnivåer påverkas olika av förändringar i Gini-koefficienten.

4.5.1 ”Inkomst x Gini”

Interaktionstermen ”Gini x Inkomst” är inkluderad då vi antar att Gini-koefficienten interagerar med inkomst. Effekten av förändring i Gini-koefficienten på att rösta mer på radikalhögerpartier tänker vi skiljer sig åt beroende på vilken av de 10 inkomstnivåerna en person tillhör. Eftersom ”Inkomst x Gini”-variabeln är en interaktion mellan en variabel inkomst som kan anta värdet 1–10 och en variabel Gini som kan anta värdet 0–100 så innebär det att interaktionsvariabeln blir en effekt av de två olika skalorna.

4.5.2 ”Utbildning x Gini”

Interaktionstermen ”Utbildning x Gini” inkluderas som en proxy men även utveckling av ”Inkomst x Gini”. Den främsta skillnaden mellan interaktionsvariabeln ”Utbildning x Gini” är att den tillämpar utbildningsnivå till skillnad från ”Inkomst x Gini” som tillämpar inkomstnivå. Utbildningsnivå är kodad i 5 olika nivåer vilket även får effekt på interaktionsvariabeln. Eftersom ”Utbildning x Gini”-variabeln är en interaktion mellan en variabel som kan anta värdet 1–5 och en variabel Gini som kan anta värdet 0–100 så innebär det att interaktionsvariabeln blir en effekt av de två olika skalorna.

4.6 Tabell 1 - Summering av variabler

I genomsnitt uppger 4,4% av respondenterna i ESS-undersökningen att de röstar på ett högerradikalt parti. Genomsnittlig utbildningsnivå är 3,07 vilket innebär att genomsnittsindividen i undersökningen har en avklarad gymnasieutbildning. Genomsnittlig inkomst är 5,24, alltså i den 5:e decilen av 10. Kön är en dummy som antar värdet 1 om respondenten är man vilket innebär att 46,30 % av respondenterna är män. Åldern av respondenterna är 49,38 år när åldrarna 15–17 exkluderats.

Genomsnittligt värde på Gini-koefficienten är cirka 29,50, ett värde som teoretiskt kan anta ett värde mellan 1-100 men som vi ser har ett max-värde på 38,10 och ett min-värde på 22,70.

Tabell 1	Obs.	Genomsnitt	Std.		
			Avvikelse	Min	Max
Röst på HRP	182,142	0.04	0.20	0	1
Utbildningsnivå	289,786	3.10	1.33	1	5
Inkomst	145,594	5.24	2.80	1	10
Kön	291,062	0.46	0.50	0	1
Ålder	290,017	49.38	17.94	18	105
Gini	255,146	29.50	3.77	22.7	38.1
Arbetslöshet	256,616	8.97	3.90	3.4	26.1
BNP per capita (log)	256,616	10.00	0.59	8.16	11.02
Immigration	231,978	7.77	5.40	0.25	33.13
Religion	288,845	4.70	3.03	0	10
Tillit	290,368	4.95	2.44	0	10
Inställning till demokrati	280,802	5.09	2.48	0	10

5. Metod

För att undersöka hur sannolikheten för att rösta på ett högerradikalt parti påverkas av förändringar i Gini-koefficienten har vi tillämpat två olika grundmodeller. Den huvudsakliga skillnaden mellan de två olika modellerna är att i första modellen undersöks inkomstnivå och i den andra den andra tillämpas utbildningsnivå som proxy till och vidareutveckling av inkomstnivå.

Utbildningsnivå som proxy används av två anledningar. Den första utgår ur Beckers (2009) teori om humankapital och hur en hög utbildningsnivå speglar individers rörlighet på arbetsmarknaden. Då en högutbildad människa i stor utsträckning har större möjligheter att få arbete när konkurrens ökar kan de vara mer resistent mot en hög immigration när de immigrerar till stor del är lågutbildade. Utbildningsnivå speglar därmed bättre individers möjligheter på arbetsmarknaden än inkomstnivå som beskriver utfallet snarare än möjligheterna. Den andra anledningen är att användandet av utbildningsnivå som proxy ökar den användbara data som är tillgänglig från ESS då de tidigare undersökningarna inte använt samma frågeställning gällande inkomst. Resultatet blir att antalet observationer ökar från 84 638 till 138 767. Ökningen av observationer kommer huvudsakligen av de adderade åren 2004 – 2007. Ett större tidsspänn är önskvärt då fler nationella val inkluderas.

I båda modellerna är beroende variabel en dummy för att rösta på ett högerradikalt parti. Genom att tillämpa en dummy får vi sannolikhet att rösta på ett högerradikalt parti som resultatvariabel. I första och i andra modellen tillämpas individspecifika variabler från ESS-data tillsammans med landspecifika data från Eurostat. För att så långt som möjligt undvika *omitted variable bias* så har vi använt oss av flertalet kontrollvariabler på både individ och landnivå. Det för vi för att kunna utesluta att sambandet inte beror på exkluderade variabler.

Eftersom vi utgår ifrån Mansbridge (2003) teori gällande ansvarsutkrävande har vi lagt de landspecifika variablerna med 3 år. Det gör vi för att vi vill ta hänsyn till att individer utkräver ansvar för förändringar i ekonomiska faktorer kan få effekt på väljarbeteende efter tid. Båda modellerna inkluderar laggade kontrollvariabler på landnivå för att säkerställa att vi kontrollerat för faktorer som inte får effekter tidsmässigt direkt på väljarbeteende.

De landspecifika faktorerna hålls i vår analys konstanta med så kallad *fixed effects*-metod. *Fixed effects*-metoden innebär att varje land jämförs med sitt eget genomsnitt. Det innebär att länders grundförutsättningar inte påverkar vårt resultat i lika stor utsträckning. Vissa länder kan ha en historia med en högre andel röster på högerradikala partier, något som kan påverka resultaten om det inte kontrolleras för. Inkluderandet av *fixed effects* innebär att vi kan undersöka förändringar i länder med olika utgångspunkter även om de har olika nivåer av ursprungligt stöd för högerradikala partier.

En alternativ metod är att använda en *multilevel*-modell. En sådan analys kan vara användbar då den tar hänsyn till en hierarkisk struktur inom ett dataset så som geografiska uppdelningar. Om analysen hade varit orienterad kring att jämföra olika regioner inom Europa och vad de har för olika effekt på sannolikheten att rösta på ett högerradikalt parti hade en *multilevel*-modell bättre kunnat hitta skillnader. Han (2016) som utfört den analys som har mest liknande intressevariabler som vår analys har använt en *multilevel*-modell. Vi har valt att inte utföra en likadan analys utan har istället applicerat OLS-regressioner för att undersöka sambandet. Den huvudsakliga anledningen till det är att grupperingarna som är av huvudsakligt intresse är de olika utbildningsnivåerna och hur de svarar på en förändring i Gini-koefficienten oavsett vilket land individen befinner sig i. *Fixed effects*-metoden gör det möjligt att bortse från kontrollvariabler som är mer eller mindre statistiska men samtidigt olika i olika länder, något som en *multilevel*-modell måste inkludera.

5.1 Ordinary least squares

Modellerna vi skapat utgår från *Ordinary least squares*-modellen. Eftersom vi tillämpar *OLS* vill vi redogöra för hur vi behandlar de olika antaganden *OLS*-modellen gör. Anledningen till att vi tar hänsyn till de olika antagandena för att vi vill att våra resultat ska vara tillförlitliga. Det är en förutsättning för att kunna skapa trovärdiga koefficienter.

Först och främst är *OLS* en linjär modell. Det innebär att de variabler vi tillämpar har en linjär riktningskoefficient och har variabeln inte det måste det tas hänsyn till genom att tillämpa exponentiella variabler. Vi har i våra modeller inte tillämpat exponentiella variabler då vi antar att koefficienterna är linjära.

Andra antagandet är antagandet om slumpmässigt urval. Det säkerställs i ESS genom att ESS väljer respondenter slumpmässigt och har enligt uppgifter från deras egen hemsida ett urval som består ungefär 1500 respondenter per undersökning från varje land som är större än 2 miljoner invånare och 800 respondenter om landet är mindre än så (ESS, 2019). Eftersom urvalets storlek uppfyller krav på storlek innebär det att vi kan anta att urvalet är tillräckligt representativt för befolkningen. Är urvalet för litet kan det innebära risker för resultatets generaliserbarhet. Det hade i så fall gjort att våra koefficienter hade blivit felaktiga i fall urvalet skiljer sig åt systematiskt från befolkningen i stort.

Gällande att försäkra oss om exogeneitet har vi tillämpat de variabler som tidigare litteratur tillämpat i sammanhanget. Det innebär att de oberoende variablerna vi tillämpat inte korrelerar med feltermen, U . Om de oberoende variablerna korrelerar med feltermen innebär det *omitted variable bias* vilket gör att effekterna hade förklarats av endogena faktorer vilket skapar felaktiga effekter av de oberoende variablerna.

Fjärde antagandet behandlar homoskedasticitet. Det innebär att det ska vara konstant varians i feltermen. Genom att använda oss av robusta standardfel korrigerar vi för eventuell heteroskedasticitet. För att undersöka eventuell multikollinearitet har vi utfört ett *Variance Inflation Factor*-test på modell 4 vilket ger ett medelvärde på 1.31 vilket är lågt nog att inte multikollinearitet är ett problem i vår analys.

5.2 Modeller

5.2.1 Modell 1

Den första analysen sker genom en modell som inkluderar inkomstnivå, ålder, kön, Gini-koefficienten och interaktionstermen Gini x inkomstnivå. Det är en avskalad modell där det mest väsentliga är med gällande de svarande och generell ekonomisk ojämlikhet.

Regressionen för modell 1:

$$(1) Y (\text{Röst på högerradikalt parti}) = \beta_0 + \beta_1 \cdot (\text{Inkomst}) + \beta_2 \cdot (\text{Kön}) + \beta_3(\text{Ålder}) + \beta_4 \cdot (\text{Gini}) + \beta_4 \cdot (\text{Inkomst} \times \text{Gini}) + U$$

5.2.2 Modell 1:A

Modell 1:A är en utökad modell av modell 1 där skillnaden är att Gini-koefficienten laggas med 3 år. Det görs i linje med Mansbridges (2003) teori om ansvarsutkrävande som säger att individer utkräver ansvar för tidigare prestation när de röstar. Vi motiverar valet av 3 år med att det är tillräckligt lång tid för att skillnader i Gini ska hinna få en effekt på väljarmönster. En kortare period lagg riskerar att gå miste om attitydförändringar över längre tid och en längre period innebär att den svarande redan kan ha utkrävt ansvar genom en röst på ett annat parti som inte uppkommer i undersökningen.

Regressionen för modell 1:A:

$$(2) Y (\text{Röst på högerradikalt parti}) = \beta_0 + \beta_1 \cdot (\text{Inkomst}) + \beta_2 \cdot (\text{Kön}) + \beta_3(\text{Ålder}) + \beta_4 \cdot (\text{Gini})\text{Laggad} + \beta_4 \cdot (\text{Inkomst} \times \text{Gini})\text{Laggad} + U$$

5.2.3 Modell 2

I modell nummer 1 och 1:A har vi tillämpat inkomst som främsta förklarande variabel. I modell 2 tillämpar vi en proxy till inkomst. Den proxy vi tillämpar är utbildningsnivå och används på grund av variabelns egenskaper som indikator på inkomst men även fångar upp ytterligare dimensioner som inkomst nödvändigtvis inte gör. Utbildning kan som proxy för inkomst fånga upp de svarandes kvalifikationer och deras valmöjligheter på arbetsmarknaden. Utöver proxyfunktionen innebär utbildning även att analysen ökar antalet observationer betydligt och även tidsperioden - något som ger bättre möjligheter för modeller med laggade variabler.

Regressionen för modell 2:

$$(3) Y (\text{Röst på högerradikalt parti}) = \beta_0 + \beta_1 \cdot (\text{Utbildningsnivå}) + \beta_2 \cdot (\text{Kön}) + \beta_3(\text{Ålder}) + \beta_4 \cdot (\text{Gini}) + \beta_4 \cdot (\text{Utbildningsnivå} \times \text{Gini}) + U$$

5.2.4 Modell 2:A

Modell 2 har precis som första modellen en utökad version med en laggad Gini-koefficient samt laggad interaktionsterm. Motivationen är den samma då Gini-koefficienten antas ge effekt först efter några år då den svarande har kunnat utkräva ansvar i en omröstning. Analysen inkluderar, likt modell 1:A, Gini-koefficienten som både laggad och icke-laggad för att på ett bättre sätt kunna utvärdera utbildning som proxy för inkomst.

Regressionen för modell 2:A:

$$(4) Y (\text{Röst på högerradikalt parti}) = \beta_0 + \beta_1 \cdot (\text{Utbildningsnivå}) + \beta_2 \cdot (\text{Kön}) + \beta_3(\text{Ålder}) + \beta_4 \cdot (\text{Gini})\text{Laggad} + \beta_4 \cdot (\text{Utbildningsnivå} \times \text{Gini})\text{Laggad} + U$$

5.2.5 Modell 3

Modell 3 är en utökad version av modell 2:A som använder utbildning som proxy samt använder laggade variabler. Utökningen sker genom att inkludera land- och årsspecifika kontrollvariabler. Det görs för att undvika ett spuriöst samband vilket innebär att en röst på ett högerradikalt parti kan förklaras delvis av immigrationsnivå, arbetslöshet och ett lands BNP per capita. De tre nya kontrollvariablerna - immigrationsnivå, arbetslöshet och BNP per capita – är laggade av samma anledning som innan då vi antar att förändring i variablerna får effekt på sikt. 3 års lag tillämpas även här för att attitydförändringar förväntas vara någorlunda trögrörliga.

Regressionen för modell 3:

$$(5) Y (\text{Röst på högerradikalt parti}) = \beta_0 + \beta_1 \cdot (\text{Utbildningsnivå}) + \beta_2 \cdot (\text{Kön}) + \beta_3 \cdot (\text{Ålder}) + \beta_4 \cdot (\text{Gini}) \text{ Laggad} + \beta_5 \cdot (\text{Arbetslöshet}) \text{ Laggad} + \beta_6 \cdot \text{Log}(\text{BNP}) \text{ Laggad} + \beta_7 \cdot (\text{Immigration}) \text{ Laggad} + \beta_8 \cdot (\text{Utbildningsnivå} \times \text{Gini}) \text{ Laggad} + U$$

5.2.6 Modell 4

Den fjärde modellen inkluderar mekanismerna tillit, inställning till demokrati och religion. De inkluderas som kontrollvariabler med hänsyn till tidigare forskning på området som menar att de har en tydlig effekt. Den stora skillnaden för den här modellen är att interaktionstermen är bortplockad för att vidare kunna utforska effekten av utbildning och Gini-koefficienten utan att interaktionstermen förändrar deras koefficienter. Modellen inkluderas för att undersöka sambanden och om de ligger i linje med tidigare teorier men även för att utforska ett eventuellt samband mellan mekanismerna och Gini-koefficienten. Mekanismerna kan därför anses som en egen grupp kontrollvariabler som exkluderas i Modell 3.

Regressionen för modell 4 ser ut som följande:

$$(6) Y (\text{Röst på högerradikalt parti}) = \beta_0 + \beta_1 \cdot (\text{Utbildningsnivå}) + \beta_2 \cdot (\text{Kön}) + \beta_3 \cdot (\text{Ålder}) + \beta_4 \cdot (\text{Tillit}) + \beta_5 \cdot (\text{Inställning till demokrati}) + \beta_7 \cdot (\text{Religion}) + \beta_8 \cdot (\text{Gini}) \text{ Laggad} + \beta_9 \cdot (\text{Arbetslöshet}) \text{ Laggad} + \beta_{10} \cdot \text{Log}(\text{BNP}) \text{ Laggad} + \beta_{11} \cdot (\text{Immigration}) \text{ Laggad} + U$$

5.2.7 Modell 5

Den femte och sista modellen innehåller alla variabler i den fjärde modellen men inkluderar även vår intressevariabel ”*utbildningsnivå x Gini*”. Modell 5 är den huvudsakliga modellen och den vi baserar vår analys på gällande effekten av vår intressevariabel.

Regressionen för modell 5 ser ut som följande:

$$(7) Y (\text{Röst på högerradikalt parti}) = \beta_0 + \beta_1 \cdot (\text{Utbildningsnivå}) + \beta_2 \cdot (\text{Kön}) + \beta_3 \cdot (\text{Ålder}) + \beta_4 \cdot (\text{Tillit}) + \beta_5 \cdot (\text{Inställning till demokrati}) + \beta_7 \cdot (\text{Religion}) + \beta_8 \cdot (\text{Gini}) \text{ Laggad} + \beta_9 \cdot (\text{Arbetslöshet}) \text{ Laggad} + \beta_{10} \cdot \text{Log(BNP)} \text{ Laggad} + \beta_{11} \cdot (\text{Immigration}) \text{ Laggad} + \beta_{12} \cdot (\text{Utbildningsnivå} \times \text{Gini}) \text{ Laggad} + U$$

6. Resultat

I följande avsnitt presenteras resultatet från regressionsmodellerna i 2 olika tabeller. Alla resultat har tolkats utifrån signifikansnivån 0,05. I tabell 2 presenteras resultatet av inkomstmodellen och i tabell 3 presenteras resultatet av utbildningsmodellerna.

6.1 Tabell 2

I tabell 2 inkluderas modellerna 1 och 1:A. I modell 1:A är Gini-koefficienten samt interaktionsvariabeln ”*Inkomst x Gini*” laggad med tre år. Tabellen visar att effekten av inkomst är negativ vilket innebär att när inkomsten ökar så minskar stödet för högerradikala partier för varje steg en individ rör sig uppåt i inkomstnivå. I och med att variabeln är uppdelad i deciler innebär det att de med lägre inkomst har större sannolikhet att rösta på högerradikala partier än de med hög inkomst. Andra delen som är relevant är interaktionstermen ”*Inkomst x Gini*” som är positiv. Den främsta skillnaden mellan modell 1 och modell 1:A är att när Gini-koefficienten och därmed även interaktionstermen laggad med tre år minskar effekten av Gini-koefficienten något. De andra variablerna behåller koefficienter på liknande nivå mellan de två modellerna.

Fixed effects på landnivå i alla modeller

Tabell 2	Modell 1	Modell 1:A
	Röst på HRP	Röst på HRP
Inkomst	-0.0129*** (0.00181)	-0.0125*** (0.00189)
Kön	0.0176*** (0.00146)	0.0180*** (0.00147)
Ålder	-0.000291*** (0.00004)	-0.000300*** (0.00004)
Gini	-0.00498*** (0.00037)	-0.00276*** (0.0004)
(Laggas)		
Inkomst x Gini	0.000338*** (0.00006)	0.000335*** (0.00006)
(Laggas)		
Konstant	0.222*** (0.0118)	0.156*** (0.01236)
<i>N</i>	95181	94696
<i>R</i> ²	0.005	0.003

Standardfel inom parentes

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

6.2 Tabell 3

Tabell 3 visar i första två kolumnerna skillnaden av modell 2 och 2:A där skillnaden är att Gini-koefficienten går från icke laggad i modell 2 för att sedan laggas med 3 år i modell 2:A. Skillnaden mellan Tabell 2 och Tabell 3, utöver adderandet av fler kontrollvariabler, är att inkomst byts ut mot dess proxy – utbildningsnivå. Utbildningsnivån visar ett tydligt samband med lägre andel röster på högerradikala partier, något som även stämmer överens med effekten av inkomstvariabeln i Tabell 2. Utbildningsnivå har en större koefficient än inkomst, något som delvis kan förklaras med att skalan för utbildning endast har fem steg medan inkomst har tio.

Användandet av utbildningsnivå istället för inkomst ger modell 2 en ökning av totalt 62 463 fler observationer gentemot modell 1 då åren även 2004 - 2007 inkluderas i urvalet. Interaktionsvariabeln ”Utbildning x Gini” som ersatt ”Inkomst x Gini” blir signifikant både i den icke-laggade och den laggade modellen.

Interaktionstermens koefficient är positiv, något som även interaktionstermen med inkomst i modell 1 var vilket pekar på att utbildningsnivå fungerar bra som proxy. I modellerna 3, 4 och 5 används därmed endast utbildningsnivå. De genomförs även endast med 3 års laggade land- och årsspecifika variabler då vi räknar med att det tar tid för individer att bilda en uppfattning och utkräva ansvar.

I kolumnen som visar modell 3 har vi inkluderat landspecifika kontrollvariabler i regressionen för att testa resultatet från modell 2 ytterligare. Det vi finner genom att inkludera arbetslöshet, BNP per capita och nivå av immigration i modellen är att vår intressevariabel "*utbildning x Gini*" hålls stabil och rör sig endast från 0,00133 till 0,00132. De nyintroducerade variablerna sänker antalet observationer något och totalt antal observationer i den tredje modellen uppgår till 137 371.

Den fjärde modellen är en vidareutveckling av den tredje och inkluderar mekanismer hos de svarande. De nya variablerna är frågor gällande hur religiösa de är, hur stor tillit de har till människor generellt och deras inställning till demokrati där 10 är en bra inställning. Den största statistiska skillnaden mellan modell 3 och 4 är att när mekanismerna tas hänsyn till ökar effekten av kön, att vara man ökar från 1,6% ökad sannolikhet till 2%. Modellen används även för att undersöka effekten av utbildning och Gini-koefficienten utan att inkludera interaktionseffekten. Det är viktigt att göra då inkluderandet av interaktionseffekten färgar resultatet av de två variablerna individuellt. Resultatet visar att en ökning av utbildningsnivå innebär en 0,6% lägre sannolikhet att rösta på ett högerradikalt parti när interaktionseffekten inte tas hänsyn till. Det är en väsentlig skillnad mellan de andra modellerna som visar ett värde runt 4,6% minskning. Även effekten av Gini-koefficienten förändras och ger en mindre effekt än i modell 3. Viktigt att nämna är att båda koefficienterna behåller sin riktning och är därmed negativt korrelerade med sannolikheten att rösta högerradikalt.

Den femte och slutliga modellen innehåller alla variabler från modell 4 och inkluderar även vår intressevariabel "*utbildning x Gini*". I och med adderandet av interaktionstermen förändras koefficienterna på de ursprungliga variablerna *Gini* och *utbildningsnivå*. Precis som i modell 4 är alla variabler förutom BNP per capita statistiskt signifikanta vid 5%. Då BNP per capita till viss del förklaras av fixed effects på landnivå är det inte överraskande att den blir insignifikant när fler kontrollvariabler adderas.

Den slutliga modellen inkluderar 133 900 observationer och har ett R2-värde på 0,014. Effekten av interaktionstermen ”*utbildning x Gini*” är fortsatt positiv och statistiskt signifikant och indikerar en ökad sannolikhet att rösta på ett högerradikalt parti om individen har en högre utbildningsnivå och Gini-koefficienten ökar.

Fixed effects på landnivå i alla modeller

Tabell 3	Modell 2	Modell 2:A	Modell 3	Modell 4	Modell 5
	Röst på HRP	Röst på HRP	Röst på HRP	Röst på HRP	Röst på HRP
Utbildningsnivå	-0.0498*** (0.00241)	-0.0475*** (0.00235)	-0.0469*** (0.00253)	-0.006*** (0.00042)	-0.0462*** (0.00258)
Kön	0.0148*** (0.00106)	0.0151*** (0.00106)	0.0160*** (0.00114)	0.02022*** (0.00118)	0.0203*** (0.00118)
Ålder	-0.00033*** (0.00003)	-0.00034*** (0.00003)	-0.00038*** (0.00004)	-0.00455*** (0.0003)	-0.000451*** (0.0004)
Gini (Laggas)	-0.00773*** (0.00028)	-0.00595*** (0.00027)	-0.00560*** (0.00028)	-0.0022*** (0.00013)	-0.00637*** (0.00028)
Utbildning x Gini (Laggas)	0.00139*** (0.00007)	0.00133*** (0.00007)	0.00132*** (0.00008)		0.00137*** (0.00008)
Arbetslöshet (Laggas)			-0.00148*** (0.00012)	-0.00157*** (0.00011)	-0.00166*** (0.00011)
BNP per capita (log) (Laggas)			-0.00683*** (0.00139)	-0.00052 (0.00145)	0.000838 (0.00146)
Immigration (Laggas)			-0.00191*** (0.0001)	-0.0022*** (0.0001)	-0.00231*** (0.0001)
Religion				0.00295*** (0.0002)	0.00302*** (0.0002)
Tillit				-0.00268*** (0.00027)	-0.00272*** (0.00027)
Inställning till Demokrati				-0.00406*** (0.00028)	-0.00401*** (0.00028)
Konstant	0.312*** (0.00945)	0.259*** (0.00912)	0.346*** (0.01512)	0.201*** (0.01439)	0.312*** (0.01543)
<i>N</i>	157644	156996	137371	133900	133900
<i>R</i> ²	0.008	0.006	0.009	0.013	0.014

7. Diskussion

Vår analys har fokuserat primärt på de efterfrågefaktorer som påverkar sannolikheten att rösta på högerradikala partier. Stödet för högerradikala partier har ökat och i länder där partisystem inte förändrats bör effekten huvudsakligen härstamma ur förändringar i efterfrågefaktorer (Lubbers et al., 2002). Tidigare teorier går isär gällande vilka incitament som bidrar till ökad sannolikheten för ett högerradikalt väljarbeteende. Framförallt ställs teorierna på sin spets när väljargrupper som traditionellt sett röstat för omfördelningspolitik förändrat sina politiska preferenser och övergår till högerradikala politiska alternativ (Swank & Betz, 2003).

En stor del av tidigare forskning gällande väljarbeteende kan återkopplas till inkomstfaktorer och hur det skapar olika preferenser för politik genom att olika sociala och ekonomiska grupperingar har olika intressen. Skillnader i inkomst är en faktor som spelar stor roll för individer och deras levnadsförhållanden (Han, 2016). Egna tankar kring detta som även kan återkopplas till tidigare teorier är att när skillnader i inkomst ökar blir grupperingar mer definierade vilket kan tänkas förstärka effekten på väljarbeteende.

Förändringar i Gini-koefficienten innebär att inkomstfördelningen förändrats. Effekten det får på väljarbeteende kan till stor del tänkas grunda sig i mekanismer som handlar om att skydda ekonomiska intressen när resurserna omfördelas. När Gini-koefficienten ökar kan det därmed förändra preferenser för en viss typ av politik eftersom en omfördelning av inkomst förändrar ekonomiska intressen. Till exempel kan det tänkas att högre Gini-koefficient ökar motsättningarna mellan sociala och ekonomiska grupperingar eftersom klyftorna mellan grupperna ökar. Klyftorna kan tänkas få både synliga och inte synliga effekter genom en upplevd ökad distans mellan grupper som i sin tur leder till ökad grupptillhörighet där ”inom-gruppens” intressen ska försvaras från andra ”utom-grupper”.

Det resonemanget återfinns i tidigare litteratur där teser drivs om att individer i lägre inkomstnivåer har preferenser för omfördelningspolitik, men även högerradikal politik som genom nativism fångar in väljare som premierar det medan individer med högre inkomst vill försvarar sina specifika ekonomiska intressen (Uslaner, 2002; Han, 2016).

Vi finner att Gini-koefficienten har en effekt på väljarbeteende och det följer samma spår som tidigare forskning; att förändringar i inkomstskillnader påverkar preferenser för, i vårt fall högerradikal politik (Swank & Betz, 2003; Kinder & Kiewiet, 1979; Shayo, 2009).

Vår undersökning visar en negativ effekt av en ökande Gini-koefficient vilket innebär att röster på högerradikala partier sjunker när den ekonomiska ojämlikheten ökar. Den fjärde modellen visar en minskad sannolikhet för att rösta på högerradikala partier med 0,6% för varje ökat steg på Gini-koefficientens 1 - 100 skala. När sannolikheten för att rösta på högerradikala partier minskar innebär det att preferenserna för annan politik ökar för varje steg men exakt vilken typ av väljarbeteende kan vi inte urskilja ur vår modell.

En högre utbildningsnivå förväntades enligt tidigare forskning ha en negativ effekt på sannolikheten att rösta på högerradikala partier vilket är något som även vårt resultat speglar. I ett scenario där immigranter är huvudsakligen lågutbildade anses den lågutbildade befintliga befolkningen vara de ekonomiska förlorarna i och med mer immigration (Mayda, 2005; Hainmueller & Hiscox, 2007). Vår analys finner här stöd för det med ett tydligt och statistiskt signifikant negativt samband mellan vår beroende variabel och utbildningsnivå. Utfallet mellan de olika modellerna är relativt stabil och den fjärde modellen visar att en person blir 0,6% mindre trolig rösta högerradikalt för varje ökat steg i den femgradiga skalan på utbildningsnivå. Även inkomst utgår från samma teoretiska bakgrund och ger samma resultat i vår inkomstmodell. Då utbildningsnivå och inkomst är nära relaterade och utbildningsnivå ökade vårt antal observationer utgår vi framförallt från resultaten i våra regressioner där endast utbildningsnivå är inkluderad.

Analysens resultat gällande individers personliga förutsättningar följer tidigare forskning. Ålder menar Lubbers et al. (2002) ha en negativ korrelation med viljan att rösta på högerradikala partier något som vi finner stöd för i vår analys. Dummyvariabeln för kön visar också en tydlig effekt där män är 2% mer troliga att rösta på högerradikala partier än kvinnor. Kvinnors relativa ovilja att rösta högerradikalt finner stöd i forskningen där Givens (2004) förklarar det delvis med den ofta antifeministiska grunden i högerradikala partier vilket påverkar negativt kvinnors preferenser för den typen av politik.

Variablerna arbetslöshet och immigration är båda negativa vilket pekar på att en ökning i någon av variablerna inte får människor att i större utsträckning rösta högerradikalt. En högre BNP per capita är i den tredje modellen kopplad till en större vilja att rösta på ett högerradikalt parti men däremot inte statistiskt signifikant i den fjärde modellen.

Gällande personers sociala kapital finner vi stöd för att tillit till gemene man har en tydlig negativ effekt där människor som litar mer på människor i deras omgivning är mindre troliga rösta på högerradikala partier. Tillit menade Coffé et al. (2007) vara tydligt korrelerat med röster på högerradikala partier och baserade det på teori av Putnam (1993). Vår analys visar lika resultat där sannolikheten att rösta högerradikalt minskar med 0,27% för varje ökat steg på den 10-gradiga tillitskalan. Relaterat till tillit är variabeln *inställning till demokrati* som även den kan härledas till teori om socialt kapital där människor som känner sig som förlorare i ett system förlorar sin tillit till det. Vår modell visar på ett negativt samband mellan hur nöjda människor är med demokrati och deras vilja att rösta högerradikalt. Resultatet ger en minskning med 0,4% per ökat steg av nöjdhet med demokratin i sitt eget land.

Effekten av hur religiös en människa är omdebatterad och sägs kunna påverka både negativt så väl som positivt (Lubbers et al., 2002; Immerzeel et al., 2013). I vår fjärde modell inkluderas religion som kontrollvariabel och där hittar vi ett statistiskt signifikant samband som pekar på att människor som anser sig mer religiösa är 0,3% mer troliga rösta högerradikalt för varje ökat steg på skalan där 10 innebär djupt religiös.

Huvudsambandet som undersöks i den här analysen är interaktionen mellan utbildning och Gini-koefficienten. Teorierna bakom går isär där den ena förklaringsmodellen är att lågutbildade människor i ett ojämlikt samhälle tros rösta för att främja sina huvudsakliga ekonomiska intressen och därför rösta på vänsterorienterade partier som förespråkar mer ekonomisk jämlikhet snarare än högerradikala partier (Kinder & Kiewet, 1979). Den andra modellen menar att individer med lägre utbildning försvarar sina ekonomiska intressen genom att rösta för högerradikal politik som genom att förespråka lägre immigration kan erbjuda lägre konkurrens på arbetsmarknaden om jobb som kräver lägre utbildning kan representera lägre utbildade grupps intressen (Lewis-Beck & Stegmaier, 2000).

Vår regression finner ett positivt statistiskt samband mellan interaktionsvariabeln *utbildning x Gini* vilket innebär att högutbildade i större utsträckning röstar på högerradikala partier när den ekonomiska ojämlikheten är hög. Det är en intressant effekt då både utbildningsnivå och Gini-koefficienten som enskilda variabler har en tydlig negativ effekt gentemot viljan att rösta högerradikalt. Det innebär att en ökad Gini-koefficient har olika effekt beroende på personers utbildningsnivå. En högutbildad person i ett land där den ekonomiska ojämlikheten växer blir därmed statistiskt sett mer trolig att rösta högerradikalt än en lågutbildad person i samma land.

Våra resultat motsäger Han (2016) som undersökt surveydata med interaktionstermen ”*inkomst x Gini*”. I sin forskning finner han stöd för det motsatta och menar att låginkomsttagare är mer troliga rösta högerradikalt när Gini-koefficienten ökar. Båda analyserna är baserade på huvudsakligen samma surveydata från ESS, något som belyser vikten av metodval. Analysen som Han (2016) utfört använder en *multilevel*-modell och vår analys är baserad istället på en *fixed effects*-modell med OLS-regression. Vår analys är huvudsakligen formad kring utbildning men även modell 1 och 1:A som använder inkomstnivå i interaktionstermen precis som Han (2016) visar på ett omvänt samband än vad den analysen hittat.

8. Slutsats

Vi har i uppsatsen undersökt hur väljare agerar utifrån sina ekonomiska förutsättningar och mer specifikt – hur ekonomiska faktorer påverkar människors vilja att rösta på högerradikala partier. Genom användandet av regressionsmodeller där landspecifika förutsättningar hållits konstanta med *fixed effects* har vi undersökt om hög- eller lågutbildade påverkas olika av en ökad skillnader i inkomstfördelning genom att tillämpa Gini-koefficienten. Vi hittade stöd för tidigare forskning gällande effekten av högre utbildning som har en tydlig negativ effekt på sannolikheten för att rösta på ett högerradikalt parti. Det resultat vi finner skiljer sig åt från tidigare forskning eftersom inkludering av en interaktionsterm av utbildning och Gini-koefficienten är positiv och signifikant. Det tyder på ett samband där högutbildade människor är mer troliga att rösta högerradikalt i samhällen där den ekonomiska ojämlikheten är högre men att effekten av både Gini-koefficienten och utbildning är negativ vilket påverkar sambandet. Den tidigare forskningen är oense gällande det egentliga sambandet och menar att det kan gå åt olika håll.

Tidigare resultat finner både att lågutbildade människor är mer troliga rösta på vänsterpolitik som gynnar deras grupp ekonomiskt genom omfördelning, eller att lågutbildade grupper röstar högerradikalt då det är ett sätt att minska konkurrensen om arbeten som inte kräver hög utbildningsnivå. Det är två vägar att gå för att skydda sina ekonomiska intressen.

Även om resultatet vi finner är signifikant och tyder på ett samband vill vi understryka att det inte nödvändigtvis är ett kausalt samband. Vår uppsats ger ett bidrag till den tidigare forskningen genom att vidare utforska sambandet och framförallt användandet av utbildning som huvudsaklig intressevariabel. Egna tankar kring utbildning som förklarande variabel är att det inte borde vara just utbildningsgraden i sig som påverkar sambandet utan snarare förklaras av andra gemensamma faktorer för de personer som har hög utbildning. Med det menas att personer inte lär sig på vilket parti de ska rösta på under sin utbildning utan att de högutbildade kan ha gemensamma drag utöver utbildningen. Personer med hög utbildning kan till exempel komma från en bakgrund som gett dem möjlighet att vidareutbilda sig snarare än att börja arbeta tidigt och att den bakgrunden kan ha en effekt på väljarbeteende.

Vi vill även belysa att sambandet vi funnit kan vara orsakat av omvänd kausalitet. Det vill säga att när sannolikheten att rösta på högerradikala partier ökar bidrar det till att de har mer politisk makt att för en politik som eventuellt kan öka inkomstskillnader genom att föra en högerorienterad politik som i många fall förespråkar mindre omfördelning av inkomst. Det innebär att fler röster på en högerradikal politik kan leda till en ökad Gini-koefficient. Väljarbeteende är en komplex fråga där väljarbeteende påverkas av många olika faktorer. Individer röstar av olika anledningar och det finns både de som röstar mot något och utifrån missnöje men andra som röstar för något. Det är därmed svårt att dra slutsatser om kausalitet.

För att komma närmare ett svar på kausalitet bör framtida forskning fortsätta undersöka interaktionseffekter mellan individers karaktärsdrag och land/år-specifika effekter. Den tidigare forskningen samt vår analys fokuserar främst på efterfrågefaktorer, och vidare studier bör ta mer hänsyn till tillgångsfaktorer av högerradikala partier. Med det menas att resultatet kan bli annorlunda om mer hänsyn tas till möjligheten för högerradikala partier att få en plats i den politiska arenan. Möjligheten kan begränsas av till exempel ett lands yttrandefrihet eller dess politiska styre, där en hög mandatspärre för nationella val kan agera som ett hinder för små partier att fortsätta existera under en längre period. Den framtida forskningen bör därmed fokusera på fall där efterfrågan på ett högerradikalt parti finns men tillgången saknas.

9. Referenser

Bakker, R., Jolly, S., & Polk, J. (2012). Complexity in the European party space: Exploring dimensionality with experts. *European Union Politics*, 13(2), 219-245.

Bakker, Ryan, Erica Edwards, Liesbet Hooghe, Seth Jolly, Jelle Koedam, Filip Kostelka, Gary Marks, Jonathan Polk, Jan Rovny, Gijs Schumacher, Marco Steenbergen, Milada Vachudova, and Marko Zilovic. 2015. "1999 – 2014 Chapel Hill Expert Survey Trend File." Version 1.13 Available on chesdata.eu. Chapel Hill, NC: University of North Carolina, Chapel Hill.

Becker, G. S. (2009). Human capital: A theoretical and empirical analysis, with special reference to education. University of Chicago press.

Betz, H. G. (1993). The new politics of resentment: radical right-wing populist parties in Western Europe. *Comparative politics*, 413-427.

Coffé, H., Heyndels, B., & Vermeir, J. (2007). Fertile grounds for extreme right-wing parties: Explaining the Vlaams Blok's electoral success. *Electoral Studies*, 26(1), 142-155.

Downs, A. (1957). An economic theory of political action in a democracy. *Journal of political economy*, 65(2), 135-150.

ESS Methodology. (n.d.). Retrieved June 11, 2019, from <https://www.europeansocialsurvey.org/methodology/>

European Social Survey. Data and Documentation. (n.d.). Retrieved June 11, 2019, from <https://www.europeansocialsurvey.org/data/>

Eurostat Database. (n.d.). Retrieved June 11, 2019, from <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>

Eurostat Methodology - Your key to European statistics. (n.d.). Retrieved June 11, 2019, from <https://ec.europa.eu/eurostat/web/energy/methodology>

Frank, R., & Cartwright, E. (2013). *Microeconomics and behaviour*. Maidenhead: McGraw-Hill Education

- Georgiadou, V., Rori, L., & Roumanias, C. (2018). Mapping the European far right in the 21st century: A meso-level analysis. *Electoral Studies*, 54, 103-115.
- Givens, T. E. (2004). The radical right gender gap. *Comparative Political Studies*, 37(1), 30-54.
- Golder, M. (2016). Far right parties in Europe. *Annual Review of Political Science*, 19, 477-497.
- Hainmueller, J., & Hiscox, M. J. (2007). Educated preferences: Explaining attitudes toward immigration in Europe. *International organization*, 61(2), 399-442.
- Han, K. J. (2016). Income inequality and voting for radical right-wing parties. *Electoral Studies*, 42, 54-64.
- Hix, S., & Lord, C. (1997). *Political parties in the European Union*. Macmillan International Higher Education.
- Hooghe, L., Bakker, R., Brigeveich, A., De Vries, C., Edwards, E., Marks, G., ... & Vachudova, M. (2010). Reliability and validity of the 2002 and 2006 Chapel Hill expert surveys on party positioning. *European Journal of Political Research*, 49(5), 687-703.
- Immerzeel, T., Jaspers, E., & Lubbers, M. (2013). Religion as catalyst or restraint of radical right voting? *West European Politics*, 36(5), 946-968.
- Jahn, D. (2011). Conceptualizing left and right in comparative politics: Towards a deductive approach. *Party Politics*, 17(6), 745-765.
- Kinder, D. R., & Kiewiet, D. R. (1979). Economic discontent and political behavior: The role of personal grievances and collective economic judgments in congressional voting. *American Journal of Political Science*, 495-527.
- Lewis-Beck, M. S., & Paldam, M. (2000). Economic voting: an introduction. *Electoral studies*, 19(2-3), 113-121.
- Lewis-Beck, M. S., & Stegmaier, M. (2000). Economic determinants of electoral outcomes. *Annual review of political science*, 3(1), 183-219.

- Lubbers, M., Gijsberts, M., & Scheepers, P. (2002). Extreme right-wing voting in Western Europe. *European Journal of Political Research*, 41(3), 345-378.
- Mansbridge, J. (2003). Rethinking representation. *American political science review*, 97(4), 515-528.
- Mayda, A. M., & Rodrik, D. (2005). Why are some people (and countries) more protectionist than others?. *European Economic Review*, 49(6), 1393-1430.
- Mudde, C. (2007). *Populist radical right parties in Europe* (Vol. 22, No. 8). Cambridge: Cambridge University Press.
- Mudde, C. (2013). Three decades of populist radical right parties in Western Europe: So what? *European Journal of Political Research*, 52(1), 1-19.
- Polk, J., Rovny, J., Bakker, R., Edwards, E., Hooghe, L., Jolly, S., ... & Steenbergen, M. (2017). Explaining the salience of anti-elitism and reducing political corruption for political parties in Europe with the 2014 Chapel Hill Expert Survey data. *Research & Politics*, 4(1), 2053168016686915.
- Putnam, R. (1993). The prosperous community: social capital and public life. *The American prospect*, 13(Spring), Vol. 4. Available online: <http://www.prospect.org/print/vol/13> (accessed 7 April 2003).
- Putnam, R. D. (2000). Bowling alone: America's declining social capital. In *Culture and politics* (pp. 223-234). Palgrave Macmillan, New York.
- Rydgren, J. (2008). Immigration sceptics, xenophobes or racists? Radical right-wing voting in six West European countries. *European Journal of Political Research*, 47(6), 737-765.
- Rydgren, J., & Ruth, P. (2013). Contextual explanations of radical right-wing support in Sweden: socioeconomic marginalization, group threat, and the halo effect. *Ethnic and Racial Studies*, 36(4), 711-728.
- Scheve, K. F., & Slaughter, M. J. (2001). Labor market competition and individual preferences over immigration policy. *Review of Economics and Statistics*, 83(1), 133-145

Shayo, M. (2009). A model of social identity with an application to political economy: Nation, class, and redistribution. *American Political science review*, 103(2), 147-174.

Skatteverket. Inkomster - privat. (n.d.). Retrieved June 11, 2019, from <https://www.skatteverket.se/privat/skatter/arbeteochinkomst/inkomster.4.58d555751259e4d661680003933.html>

Statistiska Centralbyrån. Nationalräkenskaper, kvartals- och årsberäkningar. (n.d.). Retrieved June 11, 2019, from <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/nationalrakenskaper/nationalrakenskaper/nationalrakenskaper-kvartals-och-arsberakningar/>

Statistiska Centralbyrån. Statistiskolan: Att jämföra inkomster för hushåll. (n.d.). Retrieved June 11, 2019, from <https://www.scb.se/hitta-statistik/artiklar/2016/Att-jamfora-inkomster-for-hushall/>

Swank, D., & Betz, H. G. (2003). Globalization, the welfare state and right-wing populism in Western Europe. *Socio-Economic Review*, 1(2), 215-245.

UNESCO Institute for Statistics. (2012). *International standard classification of education: ISCED 2011*. Montreal: UNESCO Institute for Statistics.

Uslaner, E. M. (2002). *The moral foundations of trust*. Cambridge University Press.

Uslaner, E. M., & Brown, M. (2005). Inequality, trust, and civic engagement. *American politics research*, 33(6), 868-894.